

Kterak naučit..... zájmeno *jenž* (Algoritmus zájmena *jenž*)

- ideální je kombinovat logické odvozování a procvičování funkce zájmena zastupovat nějaké jméno s oporou v paradigmatu tohoto zájmena (zejména 1. pádu obou čísel)
- postup
 1. V souvětí dosadte na vynechané místo slovo z řídicí věty ve správném tvaru
Dívka, s dívkou jsem před lety chodil, už měla malá dvojčata.
Pokrm, pokrmem se sytíte večer, by neměl být příliš tučný.
 - Předložkový tvar zájmena *jenž* je přirozenější, proto je dobré jím začínat.
 - Záměrně nevybírám věty, v nichž je využito prvního pádu zájmena *jenž*.
 2. V týchž větách nahraďte tvar onoho doplněného slova tvarem zájmena *on, ona, ono,.....*
Dívka, s ní jsem před lety chodil, už měla malá dvojčata.
Pokrm, jím se sytíte večer, by neměl být příliš tučný.
 3. Za tvar zájmena *on, ona, ono*, připněte –ž.
Dívka, s níž jsem před lety chodil, už měla malá dvojčata.
Pokrm, jímž se sytíte večer, by neměl být příliš tučný.
 4. Upozorním, že tvary prvního pádu se musíme naučit zpaměti (→ od od kroku jedna rovnou ke kroku 4):
č. j.: M – *jenž* F – *jež* N – *jež*
č. mn.: M živ. – *jíž* × M neživ. – *jež*; F, N – *jež*
 5. Upozorníme na zvláštnost akuzativu sg. M: *jehož, ježž* (živ.) × *jej* (neživ.)

Příklady:

- Vědomě vybíráme převážně příklady, kde se pád jména v řídicí větě, které nahrazujeme ve větě vedlejší zájmenem *jenž*, liší.

 1. *Poděj mi ten nůž, _____ maminka vždycky porcuje králíka od sousedů.*
 2. *Kdy mi konečně ukážeš tu termosku, _____ ti dala teta k Vánocům.*
 3. *Dnes překvapivě vyrazila bez kabelky, o _____ mi minule dvě hodiny vyprávěla.*
 4. *V konvi ubylo odstáté vody, _____ zalévala babička begónie.*
 5. *Ptáci, _____ se shromáždili na černém jeřábu, hlasitě prozpěvovali.*
 6. *Myslela celou noc na člověka, _____ dnes zkrotil splašeného koně.*
 7. *Dej stranou rybízové větve, _____ podepřeme v létě hrách.*